

Tarptautinė konvencija dėl asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo

Bendro naudojimo dokumentas

2017 m. spalio 16 d.

Originalo kalba – anglų

Autentiškas vertimas
Vyriausybės kanceliarijos
Dokumentų valdymo skyrius
2018 01 30
Dokumentų valdymo skyriaus
vyriausioji patarėja
D. Čekatauskienė

Priverstinio dingimo komitetas**Baigiamosios pastabos
dėl Lietuvos ataskaitos pagal Konvencijos 29 straipsnio 1 dalį***

1. Priverstinio dingimo komitetas svarstė Lietuvos pateiktą ataskaitą pagal Konvencijos 29 straipsnio 1 dalį (CED/C/LTU/1) 2017 m. rugsėjo 4 ir 5 d. vykusiuose 219-ajame ir 220-ajame posėdžiuose. 2017 m. rugsėjo 12 d. vykusiame 231-ajame posėdyje Komitetas priėmė šias baigiamąsias pastabas.

A. Įvadas

2. Komitetas palankiai vertina tai, kad Lietuva laiku pateikė ataskaitą pagal Konvencijos 29 straipsnio 1 dalį, kuri buvo parengta vadovaujantis ataskaitų rengimo gairėmis, ir joje pateiktą informaciją. Komitetas vertina nuoširdų, konstruktyvų ir daugelį abejonių išsklaidžiusį dialogą su valstybės, Konvencijos šalies, aukšto lygio atstovų delegacija dėl priemonių, kurių imtasi siekiant įgyvendinti Konvencijos nuostatas, ir ypač džiaugiasi delegacijos kompetencija, kruopštumu ir atvirais atsakymais į iškeltus klausimus.

3. Komitetas taip pat dėkoja valstybei, Konvencijos šaliai, už raštu pateiktus atsakymus (CED/C/LTU/Q/1/Add.1) į parengtą klausimų sąrašą (CED/C/LTU/Q/1) ir už papildomą raštu pateiktą informaciją.

B. Teigiami aspektai

4. Komitetas giria valstybę, Konvencijos šalį, už tai, kad ji ratifikavo beveik visus pagrindinius Jungtinių Tautų žmogaus teisių dokumentus, jų fakultatyvius protokolus ir Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą.

5. Komitetas palankiai vertina tai, kad valstybė, Konvencijos šalis, pripažino Komiteto kompetenciją pagal Konvencijos 31 ir 32 straipsnius asmenų ir tarpvalstybinių pranešimų klausimais.

* Priimtos Komiteto tryliktojoje sesijoje (2017 m. rugsėjo 4–15 d.).

6. Komitetas taip pat giria valstybę, Konvencijos šalį, už susijusiose su Konvencija srityse nustatytas toliau nurodytas priemones:

a) 2014 m. kovo 13 d. priimtas įstatymas Nr. XII-776, kuris papildo Baudžiamąjį kodeksą priverstinio dingimo nusikalstama veika, nustatyta 100¹ straipsnyje, kuris iš esmės atitinka Konvencijos nuostatas;

b) 2017 m. kovo mėn. Globalus nacionalinių žmogaus teisių institucijų aljansas suteikė Seimo kontrolierių įstaigai A lygio nacionalinės žmogaus teisių institucijos statusą;

c) 2013 m. gruodžio mėn. priimti Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimai siekiant užtikrinti, kad Seimo kontrolierių įstaiga veiktų kaip nacionalinis kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo prevencijos mechanizmas.

7. Komitetas vertina tai, kad priverstinio dingimo nusikaltimui Baudžiamojo kodekso 95 straipsnyje nustatyta senatis netaikoma.

8. Komitetas pažymi, kad remiantis Konstitucijos 138 straipsniu ratifikuotos tarptautinės sutartys taikomos tiesiogiai.

9. Komitetas pareiškia esantis patenkinta tuo, kad valstybė, Konvencijos šalis, į atvirą kvietimą apsilankyti šalyje įtraukė ir visus Žmogaus teisių tarybos įgaliojimų vykdyti specialiąsias procedūras turėtojus.

C. Svarbiausios rūpestį keliančios sritys ir rekomendacijos

10. Komitetas mano, kad šių baigiamųjų pastabų priėmimo metu valstybėje, Konvencijos šalyje, galioję teisės aktai, reglamentuojantys priverstinio dingimo prevenciją ir baudimą už jį, ne visa apimtimi atitiko kai kuriuos Konvenciją ratifikavusioms valstybėms nustatytus įpareigojimus. Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, įgyvendinti konstruktyviai ir norint padėti parengtas jo rekomendacijas siekiant užtikrinti, kad šiuo metu galiojanti teisės sistema ir tai, kaip ją taiko valstybės institucijos, visiškai atitiktų Konvencijoje nustatytas teises ir įsipareigojimus.

Priverstinio dingimo apibrėžtis ir prilyginimas nusikalstamai veikai (1–7 straipsniai)

Priverstinio dingimo apibrėžtis

11. Komitetas palankiai vertina tai, kad Baudžiamojo kodekso 100¹ straipsnyje nustatyta baudžiamoji atsakomybė už priverstinio dingimo nusikaltimą, tačiau vis dar susirūpinęs tuo, kad šios nusikalstamos veikos apibrėžtyje nėra žodžio „suėmimas“, kadangi vykstant dialogui delegacija informavo, kad šio žodžio atsisakyta, nes „suėmimas“ susijęs su trumpalaikiu laisvės apribojimu. Komitetas susirūpinęs, kad atsisakius šio žodžio gali būti apribotas priverstinio dingimo apibrėžties taikymas tais atvejais, kai ši nusikalstama veika trumpalaikė.

12. Komitetas rekomenduoja valstybei, Konvencijos šaliai, imtis visų priemonių, kurios būtinos siekiant užtikrinti, kad priverstinio dingimo apibrėžtis nacionalinės teisės aktuose visiškai atitiktų Konvencijos 2 straipsnyje nustatytą apibrėžtį.

Vadų baudžiamoji atsakomybė

13. Komitetas atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, poziciją, kad galiojančių nacionalinės teisės nuostatų pakanka vadų baudžiamosios atsakomybės klausimams spręsti ir kad valstybė, Konvencijos šalis, nusprendė nesiimti jokių papildomų priemonių siekdama

aiškiai įtraukti Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vadų baudžiamąją atsakomybę į nacionalinę teisę. Todėl Komitetas pažymi, kad Baudžiamojo kodekso 113¹ straipsnio dėl aplaidaus vado pareigų vykdymo nuostatos neapima visų Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies b punkto elementų, susijusių su vadų baudžiamąja atsakomybe (6 straipsnis).

14. Komitetas rekomenduoja valstybei, Konvencijos šaliai, imtis teisėkūros priemonių, kurios būtinos siekiant užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktuose būtų konkrečiai nurodyta vadų baudžiamoji atsakomybė remiantis Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies b punktu ir apimtų vado atsakomybę, kuris:

a) žinojo ar sąmoningai nepaisė informacijos, kuri aiškiai rodė, kad faktiškai jam pavaldūs ir jo kontroliuojami asmenys vykdė ar ketino vykdyti priverstinio dingimo nusikaltimą;

b) buvo faktiškai atsakingas už veiklą, susijusią su priverstinio dingimo nusikaltimu, ir ją kontroliavo;

c) nesiėmė visų būtinų ir pagrįstų priemonių pagal savo įgaliojimus, kad užkirstų kelią priverstinio dingimo nusikaltimui ar nuo jo sulaikytų arba kad perduotų bylą kompetentingoms institucijoms ištirti ir baudžiamajam persekiojimui pradėti.

Tinkamos bausmės, sunkinančios ir lengvinančios aplinkybės

15. Komitetas atkreipė dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie skiriamas už priverstinio dingimo nusikaltimą mažiausias ir didžiausias bausmes (įkalinimo nuo 3 iki 15 metų bausmė) ir jų taikymą, kai priverstinio dingimo nusikaltimas padaromas kartu su kitais nusikaltimais. Jis pažymi, kad Baudžiamojo kodekso 59 straipsnis (Atsakomybę lengvinančios aplinkybės) ir 60 straipsnis (Atsakomybę sunkinančios aplinkybės) taikomi visiems nusikaltimams. Komitetas taip pat atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie Baudžiamojo kodekso 62 straipsnį, kuris leidžia teismams skirti švelnesnę bausmę už tą, kuri nustatyta įstatyme, ir kuris taikomas tik esant išskirtinėms aplinkybėms. Tačiau Komitetas vis dar yra susirūpinęs tuo, kad nacionalinės teisės aktai visiškai neapima įvairių su priverstinio dingimo nusikaltimo sunkumu susijusių aspektų vertinant už šį nusikaltimą taikomas bausmes (7 straipsnis).

16. Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį:

a) užtikrinti, kad bausmės už priverstinio dingimo nusikaltimą būtų nustatytos tinkamai atsižvelgiant į ypatingą nusikaltimo sunkumą, kaip nustatyta Konvencijos 7 straipsnyje, ir paisant mažiausios bausmės dydžio;

b) nustatyti konkrečias sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes, kurios nurodytos Konvencijos 7 straipsnio 2 dalyje ir taikomos priverstinio dingimo nusikaltimo padarymo atveju.

Baudžiamoji atsakomybė ir teisminis bendradarbiavimas priverstinio dingimo srityje (8–15 straipsniai)

Tyrimams trukdančių veiksmų prevencija

17. Komitetas atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie Baudžiamojo proceso kodekso 155 straipsnį, kurio nuostatos leidžia prokurorui, turinčiam

teisėjo sutikimą, atvykti į privačias ir viešas įstaigas ir susipažinti su jų turima informacija, kuri gali būti naudinga atliekant ikiteisminį tyrimą. Tačiau Komitetas vis dar yra susirūpinęs tuo, kad prokuroro teisė susipažinti su informacija gali būti ribojama, ypač kai tai susiję su informacija, kuri laikoma valstybės ir tarnybos paslaptimi ir gali būti aktuali atliekant priverstinio dingimo nusikaltimo tyrimą (12 straipsnis).

18. Komitetas rekomenduoja valstybei, Konvencijos šaliai, užtikrinti, kad už priverstinio dingimo nusikaltimų tyrimą atsakingos institucijos galėtų susipažinti su visa su jų atliekamų tyrimu susijusia informacija ir dokumentais.

Priverstinio dingimo nusikaltimų prevencijos priemonės (16–23 straipsniai)

Išsiuntimo, gražinimo, perdavimo ir išdavimo (ekstradicijos) mechanizmai

19. Komitetas atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie mechanizmus ir išsiuntimo, gražinimo, perdavimo ir išdavimo (ekstradicijos) procedūroms taikomus kriterijus. Tačiau Komitetas pažymi, kad nacionalinės teisės aktuose nėra jokios konkrečios nuorodos į priverstinio dingimo nusikaltimą. Komitetas taip pat pažymi, kad nenustatyta jokių aiškių ir konkrečių kriterijų ir (arba) procedūrų, kurie leistų įvertinti ir patikrinti asmeniui kylančią priverstinio dingimo riziką paskirties valstybėje (16 straipsnis).

20. Komitetas rekomenduoja valstybei, Konvencijos šaliai, apsvarstyti galimybę į savo nacionalinės teisės aktus aiškiai įtraukti draudimą išsiųsti, gražinti, perduoti ar išduoti asmenį, jei yra rimtas pagrindas manyti, kad tam asmeniui kils priverstinio dingimo pavojus. Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, imtis priemonių, kurios būtinos norint užtikrinti, kad būtų nustatyti aiškūs ir konkretūs kriterijai ir (arba) procedūros, kurie leistų įvertinti ir patikrinti asmeniui kylančią priverstinio dingimo riziką paskirties valstybėje.

Slapto įkalinimo atveju atliekami tyrimai

21. Komitetas atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie tai, kad Generalinė prokuratūra 2014 m. vasario 13 d. pradėjo ikiteisminį tyrimą Nr. 01-2-00015-14 dėl neteisėto žmonių gabenimo per valstybės sieną (Baudžiamojo kodekso 292 straipsnio 3 dalis), 2015 m. sausio 22 d. ji atnaujino ikiteisminį tyrimą Nr. 01-2-00016-10 dėl piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi (Baudžiamojo kodekso 228 straipsnio 1 dalis) ir 2015 m. vasario 6 d. sujungė abu ikiteisminius tyrimus į vieną ikiteisminį tyrimą Nr. 01-2-00015-14. Tačiau Komitetas susirūpinęs, kad jungtinis ikiteisminis tyrimas Nr. 01-2-00015-14 vis dar nebaigtas, įtariamieji nenustatyti ir jokiam asmeniui nepareikšti įtarimai. Komitetas taip pat susirūpinęs pažymi, kad atliekant minėtą ikiteisminį tyrimą nė vienas asmuo nepripažintas nukentėjusiuoju ir taip iš nukentėjusiųjų atimta teisė į teisių gynimą ir žalos atlyginimą. Be to, Komitetas susirūpinęs, kad išsami informacija apie ikiteisminio tyrimo pažangą ir rezultatus laikoma paslapyje (1, 17 ir 24 straipsniai).

22. Komitetas palankiai vertina vykstančius galimo valstybės, Konvencijos šalies, dalyvavimo nusikaltėlių perdavimo ir slapto įkalinimo programose tyrimus, tačiau pakartodamas Komiteto prieš kankinimą 2014 m. rekomendacijas (žr. CAT/C/LTU/CO/3 16 punktą) ir Žmogaus teisių komiteto 2012 m. rekomendacijas (žr. CCPR/C/LTU/CO/3 9 punktą):

a) ragina valstybę, Konvencijos šalį, per pagrįstą laiką baigti valstybės dalyvavimo nusikaltėlių perdavimo ir slapto įkalinimo programose tyrimą tam, kad už tai atsakingi

asmenys prisiimtų atsakomybę, asmenys būtų tinkamai pripažinti nukentėjusiais ir būtų užtikrintos jų teisės į teisių gynimą ir žalos atlyginimą;

b) rekomenduoja valstybei, Konvencijos šaliai, informuoti apie tai visuomenę ir užtikrinti skaidrų tyrimą;

c) prašo, kad valstybė, Konvencijos šalis, pateiktų jam naujausią informaciją apie šio tyrimo išvadas ir, jei įmanoma, už nusikaltimo padarymą atsakingiems asmenims taikomas sankcijas.

Pagrindinės teisinės apsaugos priemonės

23. Komitetas atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie tai, kad asmenų, kurių laisvė apribota, galimybė naudotis advokato paslaugomis neribojama, ir patikinimą, kad negauta skundų dėl to, kad nebuvo užtikrinta galimybė pataisos įstaigose ar tardymo izoliatoriuose esantiems asmenims naudotis advokato paslaugomis. Tačiau Komitetas vis dar yra susirūpinęs, nes kai kurie veiksmai, susiję su a) sulaikytų asmenų artimųjų skubiu informavimu ir b) galimybe naudotis advokato paslaugomis pačioje laisvės apribojimo pradžioje, iš tikrųjų ne visada atliekami (17 ir 22 straipsniai).

24. Komitetas rekomenduoja:

a) valstybei, Konvencijos šaliai, užtikrinti, kad visi asmenys, kurių laisvė apribota, turėtų galimybę naudotis advokato paslaugomis nuo pat laisvės apribojimo momento ir galėtų nedelsdami susisiekti su savo artimaisiais ar kuriuo nors kitu pasirinktu asmeniu, o užsieniečiai – su savo šalies konsulatu;

b) valstybei, Konvencijos šaliai, praktiškai užtikrinti, kad būtų imamasi atitinkamų poveikio priemonių dėl visų veiksmų, kurie trukdo užtikrinti minėtas teises.

Konvencijai skirti mokymai

25. Komitetas palankiai vertina pateiktą informaciją apie vienos dienos Konvencijos taikymui skirtą tarptautinę konferenciją, į kurią pakviesti įvairūs valstybės atstovai ir nevyriausybinės organizacijos. Tačiau Komitetas pažymi, kad specialūs ir reguliarūs su Konvencija susiję mokymai nebuvo rengiami (23 straipsnis).

26. Komitetas rekomenduoja valstybei, Konvencijos šaliai, užtikrinti, kad visiems teisėsaugos darbuotojams, civiliams ir kariškiams, medicinos personalui, valstybės pareigūnams ir kitiems asmenims, galintiems dalyvauti laikant bet kokią laisvės netekusį asmenį laisvės atėmimo vietoje ar elgiantis su juo, įskaitant teisėjus, prokurorus ir kitus už teisingumo vykdymą atsakingus pareigūnus, būtų surengti tinkami ir reguliarūs mokymai apie Konvencijos nuostatas, kaip nurodyta Konvencijos 23 straipsnyje.

Priemonės, kuriomis užtikrinamas žalos atlyginimas ir vaikų apsauga nuo priverstinio dingimo (24–25 straipsniai)

Nukentėjusiojo apibrėžtis

27. Komitetas palankiai vertina 2016 m. kovo 1 d. priimtus Baudžiamojo proceso kodekso 28 straipsnio pakeitimus, kurie išplečia nukentėjusiojo sąvoką. Tačiau Komitetas vis dar yra susirūpinęs tuo, kad nacionalinės teisės aktuose įtvirtinta nukentėjusiojo apibrėžtis nevisiškai atitinka Konvencijos 24 straipsnio 1 dalyje nustatytą platesnę apibrėžtį.

28. Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, užtikrinti, kad Baudžiamojo proceso kodekso 28 straipsnis būtų taikomas remiantis Konvencijos 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta nukentėjusiojo apibrėžtimi tam, kad bet kuris asmuo, kuris patyrė tiesiogiai dėl priverstinio dingimo atsiradusią žalą, galėtų visapusiškai naudotis Konvencijoje įtvirtintomis teisėmis, visų pirma teise į žalos atlyginimą.

Teisė į žalos atlyginimą ir neatidėliotiną, sąžiningą bei lygiavertę kompensaciją

29. Komitetas atkreipia dėmesį į valstybės, Konvencijos šalies, pateiktą informaciją apie smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatyme nustatytą žalos atlyginimo sistemą, kuri numato smurtiniais nusikaltimais padarytos turtinės ir (ar) neturtinės žalos kompensavimą iš Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programos ir smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą avansu. Komitetas dėkoja už valstybės, Konvencijos šalies, pateiktus paaiškinimus apie du nukentėjusių asmenų fondus: Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą, kuriuo gali naudotis nuo smurtinių nusikaltimų, kurių vykdytojas gali (negali) būti valstybės pareigūnas, nukentėję asmenys be teismo sprendimo, ir antrą fondą, kuriuo gali naudotis dėl valstybės kaltės nusikalstamo ar civilinio pobūdžio žalą patyrę asmenys tik teismo sprendimu. Komitetas taip pat palankiai vertina delegacijos vykstant dialogui pateiktus paaiškinimus apie nukentėjusiesiems skiriamos kompensacijos rūšis ir apie tai, kad nėra nustatyti mažiausias ir didžiausias tokios kompensacijos dydžiai. Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad vykstant dialogui delegacija patvirtino, kad asmeniui būtina suteikti nukentėjusiojo statusą tam, kad jis galėtų pasinaudoti šiais fondais. Komitetas vis dar yra susirūpinęs tuo, kad nacionalinės teisės aktuose dar neįtvirtinta vieša visapusiško žalos atlyginimo sistema, kuri apimtų ne tik kompensacijų mokėjimą ir sveikatos grąžinimą, bet ir visas Konvencijos 24 straipsnio 5 dalyje nurodytas kompensavimo priemones, įskaitant tas, kurios taikomos, kai nukentėjusysis neturi sveikatos ar socialinio draudimo. Komitetas taip pat yra susirūpinęs tuo, kad minėtame įstatyme įtvirtinta kompensavimo sistema nevisiškai atitinka Konvencijos 24 straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų.

30. Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, imtis priemonių, kurios būtinos siekiant užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktuose būtų įtvirtinta visaapimanti, lyčių aspektu pagrįsta žalos atlyginimo ir kompensavimo sistema, apimanti ne tik materialinę ir moralinę žalą, bet ir kitas žalos atlyginimo formas, pavyzdžiui, restituciją, reabilitaciją, reikalavimų įvykdymą, įskaitant orumo ir reputacijos atkūrimą, ir nepasikartojimo užtikrinimą, remiantis Konvencijos 24 straipsnio 4 ir 5 dalimis, už šią sistemą, taikomą ir nepradėjus baudžiamojo proceso, būtų atsakinga valstybė.

Dingusių asmenų ir jų artimųjų teisinė padėtis

31. Komitetas palankiai vertina valstybės, Konvencijos šalies, patikinimą, kad asmens, kurio buvimo vieta nežinoma arba kuris yra miręs, pripažinimas neturės įtakos valstybės įsipareigojimui atlikti priverstinio dingimo nusikaltimo tyrimą ar jį tęsti, kol paaiškės to asmens likimas. Komitetas taip pat palankiai vertina delegacijos vykstant dialogui pateiktus paaiškinimus, kad trumpiausias laikotarpis, po kurio asmuo gali būti skelbiamas dingusiu, yra vieneri metai. Tačiau Komitetas vis dar yra susirūpinęs tuo, kad nacionalinės teisės aktai nevisiškai apima dingusių asmenų, kurių likimas nebuvo išaiškintas, ir jų artimųjų teisinę padėtį socialinės gerovės srityje (24 straipsnis).

32. Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, nustatyti teisėkūros priemones, kurios būtinos siekiant užtikrinti, kad nacionalinė teisė tinkamai reglamentuotų dingusių

asmenu, kurių likimas nebuvo išaiškintas, ir jų artimųjų teisinę padėtį tokiose srityse kaip socialinė gerovė, finansiniai reikalai, šeimos teisė ir nuosavybės teisė, kaip nurodyta Konvencijos 24 straipsnio 6 dalyje. Todėl Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, nustatyti asmens paskelbimo nežinia kur esančiu dėl priverstinio dingimo tvarką.

D. Sklaida ir tolesni veiksmai

33. Komitetas norėtų priminti įsipareigojimus, kuriuos valstybės prisiėmė ratifikuodamos Konvenciją, todėl ragina valstybę, Konvencijos šalį, užtikrinti, kad visos jos nustatytos priemonės, nepaisant jų pobūdžio ar jas parengusios institucijos, visiškai atitiktų įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė ratifikuodama Konvenciją ir kitus atitinkamus tarptautinius dokumentus. Komitetas ypač ragina valstybę, Konvencijos šalį, užtikrinti veiksmingą visų priverstinio dingimo nusikaltimų tyrimą ir visišką nukentėjusiųjų teisių užtikrinimą, kaip nustatyta Konvencijoje.

34. Komitetas taip pat norėtų pabrėžti ypač žalingą priverstinio dingimo nusikaltimų poveikį moterų ir vaikų žmogaus teisėms. Priverstinio dingimo nusikaltimą patyrusios moterys ypač neapsaugotos nuo seksualinės ir kitokios prievartos, susijusios su lytimi. Tikėtina, kad moterys, kurias sieja giminystė su dingusiu asmeniu, turės didelių socialinių ir ekonominių sunkumų ir patirs prievartą, persekiojimą ir grasinimų, kai bandys surasti artimuosius. Vaikai, kurie tapo nukentėjusiais priverstinio dingimo atveju dėl to, kad jų atžvilgiu buvo padarytas priverstinio dingimo nusikaltimas arba dėl to, kad kenčia dingus jų artimiesiems, ypač neapsaugoti nuo dažnų žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant tapatybės pakeitimą. Šiame kontekste Komitetas ypač pabrėžia, kad valstybė, Konvencijos šalis, privalo garantuoti, kad užtikrinant Konvencijoje nustatytas teises ir vykdant įsipareigojimus būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą ir vadovaujama išskirtiniu požiūriu į vaikus.

35. Valstybė, Konvencijos šalis, skatinama plačiai skleisti Konvenciją, savo ataskaitą pagal Konvencijos 29 straipsnio 1 dalį, rašytinius atsakymus į Komiteto pateiktą klausimų sąrašą ir šias baigiamąsias pastabas, siekdama labiau informuoti teismines, teisėkūros ir administracines institucijas, pilietinę visuomenę ir valstybėje, Konvencijos šalyje, veikiančias nevyriausybinės organizacijas ir plačiąją visuomenę. Komitetas taip pat ragina valstybę, Konvencijos šalį, skatinti pilietinės visuomenės, ypač nukentėjusiųjų artimųjų organizacijų, dalyvavimą imantis šiose baigiamosiose pastabose nurodytų veiksmų.

36. Pažymėdamas, kad valstybė, Konvencijos šalis, pateikė savo pagrindinį dokumentą 1998 m. (HRI/CORE/1/Add.97), Komitetas prašo jį atnaujinti vadovaujantis bendrojo pagrindinio dokumento reikalavimais, nustatytais suderintose ataskaitų teikimo pagal tarptautines žmogaus teisių sutartis gairėse (žr. HRI/GEN.2/Rev.6 I skyrių).

37. Remiantis Komiteto darbo tvarkos taisyklėmis valstybė, Konvencijos šalis, ne vėliau kaip iki 2018 m. rugsėjo 15 d. turi pateikti atitinkamą informaciją apie 22, 24 ir 26 punktuose pateiktų Komiteto rekomendacijų įgyvendinimą.

38. Vadovaudamasis Konvencijos 29 straipsnio 4 dalimi Komitetas prašo valstybę, Konvencijos šalį, ne vėliau kaip iki 2023 m. rugsėjo 15 d. pateikti konkrečią ir naujausią informaciją apie visų jo rekomendacijų įgyvendinimą ir kitokią naują informaciją apie Konvencijoje nustatytų įsipareigojimų vykdymą parengiant dokumentą remiantis gairių dėl valstybių, Konvencijos šalių, ataskaitų pagal Konvencijos 29 straipsnio formos bei turinio 39 punktu (CED/C/2). Komitetas ragina valstybę, Konvencijos šalį, skatinti ir palengvinti

pilietinės visuomenės, ypač nukentėjusiųjų artimųjų organizacijų, dalyvavimą rengiant minėtą informaciją.
